

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/kongresy-pamieci-narodowej/warszawski-kongres-pamieci-nar/183001,Historia-mowi-przez-pokolenia-Podsumowanie-drugiego-dnia-Kongresu-Pamieci-Narodo.html>
27.02.2026, 23:11

Strona znajduje się w archiwum.

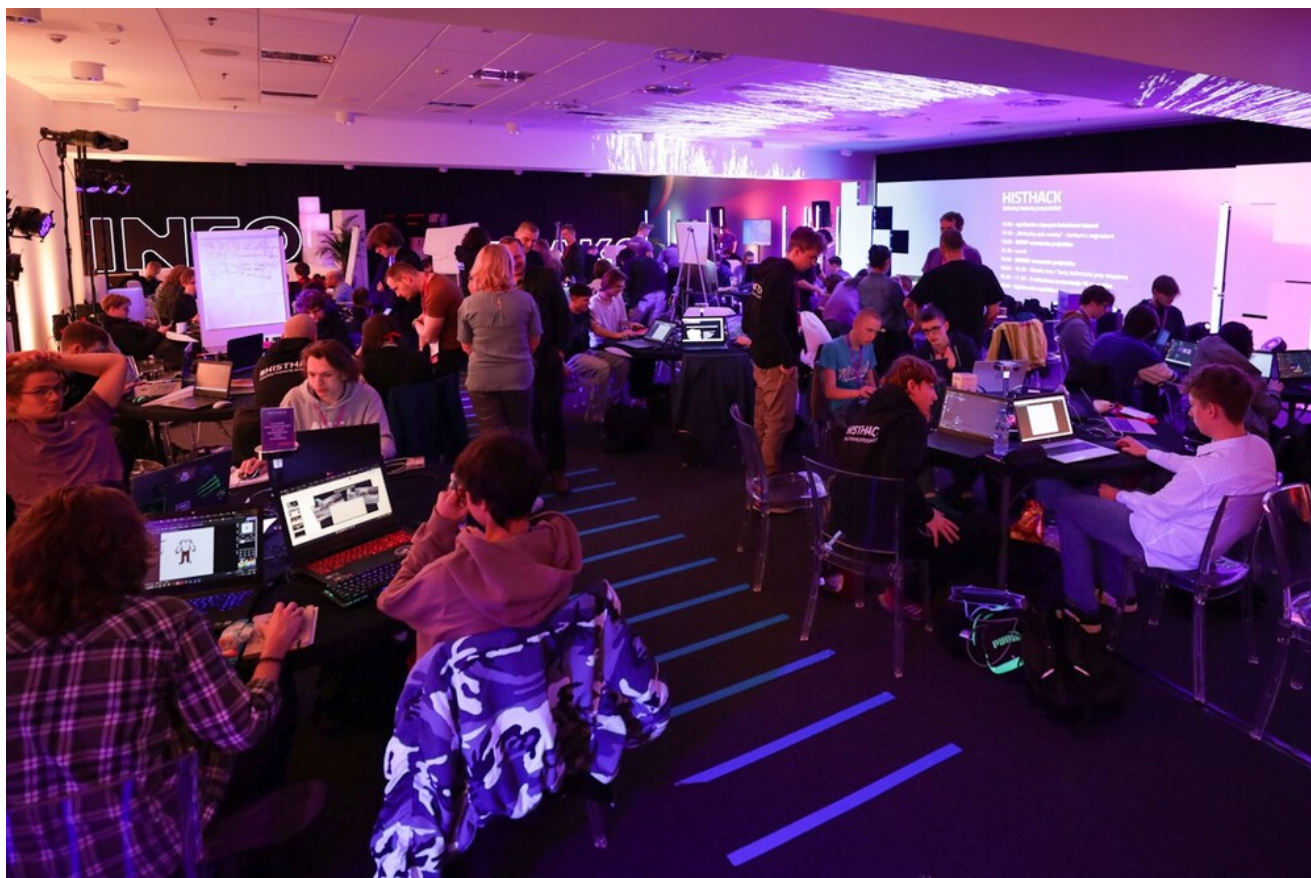
Historia mówi przez pokolenia. Podsumowanie drugiego dnia Kongresu Pamięci Narodowej Warszawa, PGE Narodowy, 14 kwietnia 2023 r.

Na warszawskim PGE Narodowym zakończył się kolejny dzień Kongresu Pamięci Narodowej. Trwające od wczoraj i organizowane przez IPN przedsięwzięcie przyciągnęło już w sumie ponad 7, 5 tysiąca gości.

14.04.2023

Laureaci konkursu Debiut Historyczny Roku (fot. Mikołaj Bujak)

HistHack (fot. Mikołaj Bujak)

Uczestnicy panelu dyskusyjnego (fot. Mikołaj Bujak)

Do najważniejszych punktów dzisiejszego programu należały: dyskusje wokół problematyki reparacji wojennych, spotkania historyków zajmujących się tematyką zagłady i zbrodni niemieckich, kolejny dzień 4. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego „Echa Katynia”, a także zmagania kreatywnej młodzieży w ramach hackathonu dla programistów.

Na uroczystej gali ogłoszono dziś wyniki XV konkursu Debiut Historyczny Roku im. Władysława Pobóg-Malinowskiego w zakresie historii najnowszej. Konkurs ten organizowany jest przez IPN i Instytut Historii PAN z myślą o promocji tematów związanych z misją Instytutu Pamięci Narodowej. Realizowany jest w dwóch kategoriach: prac magisterskich oraz prac doktorskich. W komisji konkursu, której przewodzi prof. Marek Kornat zasiadają jedni z najwybitniejszych badaczy dziejów najnowszych: dr hab. Jan Jacek Bruski, dr hab. Sławomir Cenckiewicz, prof. dr hab. Jan Draus, prof. dr hab. Jerzy Eisler, dr hab. Krzysztof Kosiński, prof. dr hab. Wojciech Polak, prof. dr hab. Włodzimierz Suleja oraz prof. dr hab. Tadeusz Wolsza.

Linki:

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-i-nagrody/najlepszy-debiut-histor/175794,Znany-wyniki-XV-edycji-konkursu-im-Wladyslawa-Pobog-Malinowskiego-na-Najlepszy-D.html>

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/182524,Uroczysty-final-konkursu-Najlepszy-Debiut-Historyczny-Roku-w-zakresie-historii-n.html>

Zakończył się - organizowany przez Biuro Nowych Technologii IPN - Hackathon. To niecodzienne wyzwanie dla młodych programistów ze szkół ponadpodstawowych. Finaliści zmagani zmierzali się w trakcie trwania Kongresu z zadaniami przygotowanymi przez IPN. Główną nagrodą w tym konkursie były Google Oculus Quest II i 3 zestawy gogli dla szkoły.

Linki:

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/183006,Znany-zwyciezcow-pierwszego-hackathonu-IPN-HISTHACK.html>

<https://bnt.ipn.gov.pl/histhack/>

W ramach drugiego dnia Kongresu Pamięci Narodowej Wydawnictwo IPN zaprezentowało jedną z najnowszych publikacji „Gdy nieme groby przemawiają... Archiwum dr. Jana Zygmunta Robla”. Przygotował ją zespół pod kierunkiem prof. dr. hab. Tadeusza Wolszy.

Na zaproszenie Wydawnictwa IPN specjalni goście rozmawiali też o „Biuletynie IPN”, który od lat popularyzuje dzieje Polski w XX wieku.

Link:

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/181992,Gdy-nieme-groby-przemawiaja-Archiwum-dr-Jana-Zygmunta-Robla-cz-1.html>

Innym z wiodących tematów dnia była kwestia reparacji wojennych i odszkodowań ze strony Niemiec za zrujnowanie ziem polskich okupowanych od 1939 r. przez III Rzeszę.

W spotkaniu otwierającym, zatytułowanym „Reparacje wojenne w XX wieku okiem polityków”, udział wzięli wiceministrowie: Arkadiusz Mularczyk (MSZ) i Jarosław Sellin (MKiDN), a

poprowadził je red. Krzysztof Ziemięc.

Swoje spojrzenie na problem reparacji zaprezentowali w odrębnych panelach publicyści i naukowcy. Uczestnikami moderowanej przez Tadeusza Płużańskiego części „Reparacje wojenne w XX wieku okiem publicystów” byli: Wojciech Biedroń, Wojciech Sumracz i prof. Jan Żaryn. Z kolei w spotkaniu „Reparacje wojenne w XX wieku okiem naukowców” swoimi uwagami podzielili się: dr Konrad Graczyk, r. pr. Beata Komarnicka-Nowak, prof. Bogdan Musiał i dr Krzysztof Rak. Tę część poprowadził Rafał Dutkiewicz.

Pozostałe spotkania badaczy historii skupione były wokół tematyki wojennej i okupacyjnej.

W dyskusji „Pomoc Żydom pod okupacją niemiecką — perspektywa europejska” udział wzięli: dr Konrad Graczyk, prof. Bogdan Musiał, dr Aleksandra Namysło, dr Andrei Zamoiski, a jej moderowania podjęła się dr Martyna Grądzka-Rejak. Duże zainteresowanie wzbudził panel „Zbrodnie niemieckie w okupowanej Polsce”, które poprowadziła prof. Monika Tomkiewicz, a jego uczestnikami byli: dr hab. Grzegorz Bębniak, dr Tomasz Ceran, dr Tomasz Domański i dr Tomasz Sudoł.

Odbyła się także moderowana przez dr. Tomasza Domańskiego dyskusja „Walka i opór społeczności żydowskiej podczas okupacji niemieckiej w Polsce”. Spotkali się na niej: zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma, prof. Grzegorz Berendt, dr Alicja Gontarek i dr hab. Sebastian Piątkowski.

Drugi dzień Kongresu Pamięci Narodowej był także okazją do spotkania badaczy i publicystów spoza Polski: prof. Stéphane’a Courtoisa, prof. Stephena Hicksa i Davida Sattera. Zebrali się oni podczas części „W starciu z totalitaryzmami. Polska 1939-1945”. Towarzyszył im prof. Grzegorz Kucharczyk, a całą rozmowę poprowadził red. Krzysztof Ziemięc. Goście IPN rozmawiali o piętnie, jakie zbrodnicze totalitaryzmy odcisnęły w dziejach Polski.

Ponadto dziś na Kongresie m.in.:

- Strefa Nowych Technologii i czekająca na gości wirtualna rzeczywistość:
 - „Gra Szyfrów” wykorzystująca gogle VR, która przenosi nas do czasów wojny polsko-bolszewickiej (możesz zostać kryptologiem, który łamie bolszewickie szyfry);
 - „Szybowcowa ‘87” (przenosimy się do czasów komunistycznej polski do mieszkania, gdzie była drukowana prasa podziemna i inne materiały, kolportowane przez członków Solidarności Walczącej).

Linki:

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/materiały-do-pobrania/162352,Gra-szyfrow-najnowszy-projekt-gamingowy-Institutu-Pamieci-Narodowej.html>

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/176323,Szybowcowa-87-Wirtualna-drukarnia-Solidarnosci-Walczacej.html>

- Specjalna edukacyjna ścieżka historyczna: gry, quizy, puzzle, zagadki, a nawet rekonstrukcje historyczne.

- 4. Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Echa Katynia”, na którym można było zobaczyć m.in.: „Metronom”, „Czarny sufit”, „The Northeast Winds”, „Bettina” i „Klondike” (ukraiński tegoroczny kandydat do Oscara). I towarzyszące mu spotkanie tematyczne: „Wojna oczami dzieci” (Julia Krajewska, IPN, Artur Ossowski, IPN, s. Sara Ewa Łakoma OP; moderator: Monika Odrobińska) oraz spotkanie po filmie „Pokojówka” (Rafał Bryll, reżyser; moderator: Dariusz Kuźma).

Link:

<https://storage.ipn-konferencje.pl/public/ipn-konferencje.pl/event/2/file/d27d6529-986e-4e41-ba96-dd8da55a0fd3/Harmonogram%20Echa%20Katynia.pdf>

Znalazło się również miejsce na omówienie Szlaków Nadziei – jednego z najważniejszych projektów Instytutu Pamięci Narodowej. „Jest on z jednej strony wystawą, przypomnieniem historii, z drugiej wspomnieniem memoratywnym. W jego ramach otwieramy upamiętnienia w Polsce i na świecie.(...) Samą trasę projektu wyznaczył gen. Anders i inni polscy generałowie” – powiedział prezes Instytutu dr Karol Nawrocki podczas spotkania „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” oczami osób zaangażowanych w projekt. Jego gośćmi byli także: Anna Maria Anders, Radosław Gruk, Jane Mufamadi, Magdalena Pszczółkowska, Sandra Thompson, a moderował je Tomasz Łysiak.

Link:

<https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/>

Wydarzenie objęte patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy

► [Rejestracja](#) – w czasie całego Kondresu Pamięci Narodowej

► <https://kongrespamiecinarodowej.pl/>

Jutro ostatni dzień [Kongresu Pamięci Narodowej](#). Zapraszamy!

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy IPN – Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)